

ISSN 2616-678X

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Серия **ФИЛОЛОГИЯ**

PHILOLOGY Series

№2 (123) / 2018

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	ф.ғ.д. проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	ф.ғ.к., (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассос. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	ф.ғ.д. проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	ф.ғ.к., қауымд. проф. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сатпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген Құрманғалиев Ілияс

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы

Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 35 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 12/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dihan Kamzabekuly**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology, (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31413)

© **L.N.Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	к.ф.н., (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассос. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	к.ф.н., ассос. проф. (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408
Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 35 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31413)

Мазмұны

<i>Абасилов А.М.</i> Жаңа қазақ әліпбиі: әлеуметтік лингвистикалық мәселелері, оларды шешу жолдары	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> «Қозы Көрпеш - Баян сұлу» жырының діни мотивтері ..	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Қасқатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Сан компонентті кейбір киелі ұғымдардың қалыптасу тарихынан	21
<i>Аймұхамбет Ж.Ә.</i> Мифтік кеңістіктегі <i>адамзат</i> пен <i>пері-зат</i> байланысы және оның көркем әдебиетте бейнеленуі	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Л.З. Будаговтың «Түрік-татар сөздерінің салыстырмалы сөздігінің» қазақ лексикографиясындағы орны	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Кәсіби-бағытталған шетел тілін үйренудің тұлғалық-бағытталған тәсілі	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – сан қырлы дарын иесі	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Ұлы Дала көне есептері және оның Бөлтірік шешен шығармашылығындағы көрінісі	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова Ә.А.</i> Студенттердің тілдік компетенциясын қалыптастыруда аутенттік мәтіндерді қолдану	74
<i>Ерғалиева Райхан</i> Қазіргі заманғы қоғамдағы ұлттық мәдени мұраның проблемалары	76
<i>Жұманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Студенттерде шетелдік құзыреттілікті қалыптастыру	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Заманауи лингвистикадағы бағалау теориясының дамуы	86
<i>Құзбакова Г.Ж.</i> Қазақ әдет-ғұрыптық ән ырғақтылығындағы сөз просодикасы	96
<i>Қыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Ағылшын тілін үйрену мен оқытудың маңыздылығы	105
<i>Лазухина Л.В., Әбдіғалиева Т.А.</i> У. Шекспирдің «Отелло» пьесасындағы одағайлардың қазақ тіліне аударылуына талдау	109
<i>Нұрдәулетова Б.И.</i> Жыраулар поэзиясы мәтінінің коммуникативтік ерекшелігі	116
<i>Нұржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Интернет көмегімен ағылшын және қазақ тілінің сөздік қорын оқыту әдістемесі	123
<i>Нұржаубек А.</i> Қазіргі әлемдік және отандық лингвистикадағы фрейм туралы ізденістер	129
<i>Оспанова А.К., Турдығылова А.К., Бакенова А.М.</i> Шетел тілі мұғалімдерінің рефлексивті қабілеттіліктерін дамуы	139
<i>Тұрысбек Р.</i> Ұлттық тіл табиғаты: әліпби мәні мен эволюциясы (<i>Латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің тарихы мен даму үрдістері туралы</i>)	146
<i>Рысбаева Г.Қ., Исаева Ж.Т., Тұңғышбаева Ғ.Ж.</i> Ғаламның тілдік «культ» концептісі	155
<i>Сәрсекенова Қ.Қ., Меліс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Филология мамандығы бойынша білім алушыларды компьютерлік технология бағытында оқыту	166
<i>Шаймерденова Н.Ғ.</i> Қазақстандағы татарлардың тарихы, тілі, мәдениеті	173
<i>Жазбадерек.</i> Гуманитарлық ғылымдарға саясимәдениет әлемінде заманауи зерттеу	185
<i>Рәсімдеу үлгісі</i>	188

Contents

<i>Abasilov A.M.</i> New Kazakh Alphabet: Sociolinguistic Problems and Their Solutions	8
<i>Abduov M.I., Abduova N.M.</i> Religious Motifs in “Kozy Korpesh – Bayan Sulu” Poem	15
<i>Abdrzakova A.A., Akhmetova B.B., Kaskatayeva Zh.A., Bakenova A.M.</i> From History of Development of Some Sacral Concepts with Numerical Component	21
<i>Aimukhambet Zh.A.</i> The interdependence of humanity with the fairy in the mythical space and its reflection in the artistic literature	30
<i>Amangazyieva M.K.</i> L.Z.Budagov’s «Comparative Dictionary of Turkish-Tatar Words» in Kazakh Lexicography	38
<i>Aubakirova G.T., Volodina E.O., Kalieva S.N.</i> Personally-Oriented Approach in Teaching Professionally-Oriented Foreign Language	44
<i>Baibek A.K.</i> Ykili Ybray – Versatile Master of Transformations	51
<i>Baybekov S.N., Shormakova S.M., Ayazbekova I.M.</i> Ancient Tasks of the Great Steppe and Their Place in Boltirik Sheshen’s Work	63
<i>Gauriyeva G.M., Zhumabekova A.A.</i> Use of Authentic Texts for Formation of Students’ Linguistic Competence	74
<i>Yergaliyeva Rakhan</i> The Problem of National Cultural Heritage in Modern Society	76
<i>Zhumanbekova N.Z., Kabdusheva A.B.</i> Formation of Foreign Competencies in Students	81
<i>Iskakova N.S., Islam A.</i> Development of Evolution Theory in Modern Linguistics	86
<i>Kuzbakova G.Zh.</i> Prosody of the Word in Kazakh Ritual Song Rhythmics	96
<i>Kydyrmoldina M.S., Nurzhanova Zh.D.</i> The Importance of Learning and Teaching English Language	105
<i>Lazukhina L.V., Abdygalieva T.A.</i> Analysis of the translations of U. Shakespeare’s «Othello» plays in the Kazakh language	109
<i>Nurdauletova B.I.</i> Communicative Peculiarities of the Bard Texts	116
<i>Nurzhanova Zh.D., Dadekhan Zh.B.</i> Teaching English and Kazakh vocabulary by means of the Internet	123
<i>Nurzhaubek A.</i> Frame Research in the Modern World and Domestic Linguistics	129
<i>Ospanova A.K., Turdygylova G.D., Bakenova A.M.</i> Development of Reflexive Abilities of Foreign Languages Teacher	139
<i>Turysbek R.</i> Kazakh Inscription is Spirituality (About the history and trends of the Kazakh language based on Latin graphics)	146
<i>Rysbayeva G.K., Issayeva Zh.T., Tungushbayeva G.Zh.</i> Concept of “Cult” in Linguistic Picture of the World	155
<i>Sarekenova K.K., Melis A.M., Toybekova S.R.</i> Training Graduates of Philology Specialty in the Field of Computer Technology	166
<i>Shaymerdinova N.G.</i> The History, Language and Culture of Tatars in Kazakhstan	173
Chronicle. Modern research on humanitarian sciences in the polycultural peace	185
Template	188

Содержание

<i>Абасилов А.М.</i> Новый казахский алфавит: социолингвистические проблемы, пути их решений	8
<i>Абдуов М.И., Абдуова Н.М.</i> Религиозный мотивы в лиро-эпическом произведений «Козы Корпеш – Баян сулу»	15
<i>Абдразакова А.А., Ахметова Б.Б., Каскатаева Ж.А., Бакенова А.М.</i> Из история развития некоторых сакральных понятий с компонентами числительных	21
<i>Аймухамбет Ж.А.</i> Взаимосвязь человечества с феи в мифическом пространстве и его отражение в художественной литературе	30
<i>Амангазиева М.К.</i> Роль «Сравнительного словаря турецко-татарских наречий» Л.З. Будагова в казахской лексикографии	38
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Личностно-ориентированный подход в обучении профессионально-ориентированному иностранному языку	44
<i>Байбек А.К.</i> Үкілі Ыбырай – многоликий мастер перевоплощений	51
<i>Байбеков С.Н., Шормакова С.М., Аязбекова Э.М.</i> Древние задачи Великой Степи и их место в творчестве Болтирик шешена	63
<i>Гауриева Г.М., Жумабекова А.А.</i> Использование аутентичных текстов при формировании языковой компетенции студентов	70
<i>Ергалиева Р.А.</i> Проблемы национального культурного наследия в современном социуме	76
<i>Жуманбекова Н.З., Кабдушева А.Б.</i> Формирование иноязычных компетенций у студентов	81
<i>Искакова Н.С., Ислам А.</i> Развитие теории оценки в современной лингвистике	86
<i>Құзбақова Г.Ж.</i> Просодика слова в казахской обрядовой песенной ритмике	96
<i>Қыдырмолдина М., Нуржанова Ж.</i> Важность обучения и преподавания английского языка	105
<i>Лазухина Л.В., Абдигалиева Т.А.</i> Анализ перевода на казахский язык междометий пьесы У. Шекспира «Отелло»	109
<i>Нурдаулетова Б.И.</i> Коммуникативные особенности текстов жырау	116
<i>Нуржанова Ж.Д., Дадехан Ж.Б.</i> Приемы изучение английской и казахской лексики с помощью интернет	123
<i>Нуржаубек А.</i> Фреймовый подход в современной отечественной и мировой лингвистике	129
<i>Оспанова А.К., Турдыгылова А.К., Бакенова А.М.</i> Развитие рефлексивных умений учителей иностранных языков	139
<i>Турысбек Р.</i> Природа национального языка: сущность и эволюция алфавита (<i>Об истории и тенденциях казахского языка на основе латинской графики</i>)	146
<i>Рысбаева Г.К., Исаева Ж.Т., Тунгышбаева Г.Ж.</i> Концепт «Культ» в языковой картине мира	155
<i>Саркенова К.К., Мелс А.М., Тойбекова С.Р.</i> Обучение выпускников филологических специальностей в области компьютерных технологий	166
<i>Шаймерденова Н.Г.</i> История, язык, культура татар в Казахстане	173
<i>Хроника.</i> Современные исследования по гуманитарным наукам в поликультурном мире ...	185
Образец оформления статьи	188

Сведение об авторах:

Nurzhaubek A. – Қытай және Азия Тынық мұхит аймақтарының тіл және Аударма кафедрасының аға оқытушысы, Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті, Шетел филологиясы мамандығы бойынша 2 курс докторанты, Ғ.Мұратбаев көш. 200, Алматы, Қазақстан.

Nurzhaubek A. – Senior lecturer of the Department of Languages and Translation of the China and APR Region, Kazakh Abylai Khan University of International Relations and World Languages, Muratbaev str. 200, Almaty, Kazakhstan.

ГРНТИ 16. 31. 21

A.K. Ospanova¹, G.D. Turdygylova², A.M. Bakenova³

^{1,2,3}Ye.A. Buketov Karaganda State University, Karaganda, Kazakhstan

(E-mail: ¹glamorous_aida@mail.ru, ²gulnaz_turdygulo@mail.ru, ³mondblumen_10@mail.ru)

Development of Reflexive Abilities of A Foreign Languages Teacher

Annotation. The article examines the ways of developing the reflection of future foreign language teachers in a pedagogical context. The article is devoted to the problem of developing skills of the reflexive thinking of English teachers. The main problem of methods of teaching English language is revealed: development of communicative, pedagogical reflection. A full description of the methods of re-education, of the development of communicative reflection, a tendency to overestimate students' supposed opinion about their communicative qualities and underestimate the expected opinion of the students about their didactic skills and intellectual-volitional qualities. Having analyzed the essence and structure of the concept of reflection, reflex thinking, reflex culture, as well as many works of previous scientists, the authors explain the importance and necessity of developing reflective skills of future teachers. An analysis was carried out to determine the functions of reflex thinking in teaching foreign languages, classifying reflex processes at different levels of development among pupils in secondary schools.

Keywords: Reflection abilities, teaching language, foreign languages teacher, development, reflective culture.

Introduction. Different scientists put forward as criteria for reflection different from the same thing and sometimes essentially differ in judgments on this matter. For example, M.T. Gromkov, calls criteria for reflection: naturalness, integrity, manufacturability. E.E. Smirnova, A.P. Sopikov distinguish the following criteria: the depth of reflection, complexity, truth [3]. However, much more often in the philosophical, psychological literature on the problem of reflection, a level approach to its investigation is discussed. So, V.I. Slobodchikov introduces the idea of a scale of reflection, which has two limits. The first, or lower, limit of reflection is associated with one or another form of absorption of consciousness by some activity process. The second, or upper, limit is the release from all absorption. An approach of justifying the criteria for the development of pedagogical reflection by G.G. Yermakova is interesting. The first criterion for the development of pedagogical reflection, in the author's opinion, is the sufficiency of reflexive knowledge, the indicators of which are problematic and conflictual. This criterion is represented by high, middle and low levels, each of which considers such features as depth, differentiation, complexity. The second criterion for the development of pedagogical reflection is the criterion of the teacher's attitude to pedagogical reflection, reflexive activity, the indicators of which are value and transformability. Characterizing this criterion, the author distinguishes the same levels:

high, average, low. Signs at each level are: the effectiveness of the attitude to one's own pedagogical reflection and reflexive activity, the positiveness of the relationship. The third criterion for the development of pedagogical reflection is the teacher's own reflective behavior. Indicators of this criterion are personal orientation, professional adequacy. As signs of developmental levels of reflexive behavior can be technological integrity.

MainPart. Experimental studies have revealed three main types of pedagogical reflection: socially-perceptive, communicative and personal. The essence of socio-perceptual reflection is the re-examination, re-examination of the teacher's own ideas and opinions, which teacher formed about students in the process of communicating with them. Thus the teacher:

- 1) puts forward hypotheses about the hidden goals and motivations of the student's behavior;
- 2) tries to foresee its actions in a certain situation;
- 3) reveals the essential contradictions of his personality and determines the ways of their resolution;
- 4) analyzes the changes in the personality of the student in connection with the conditions of education;
- 5) overcomes the contradictions between the previously formed opinion about the student and new facts of their behavior. Essential in this case is the teacher's desire to understand the true motives and causes of the student's behavior.

The effectiveness of socio-perceptual reflection largely depends on the level of development in the teacher of empathy, which determines the emotional background of students' knowledge. Empathy is manifested in the form of compassion and sympathy for students, and its inadequacy in the teacher can lead to a decrease in the reflective activity of the teacher and to subsequent violations in relations with students. The subject of reflexion for teachers is, first of all, the personal qualities of students (status-role positions, value orientations, motives, character traits, etc.). Subjective properties (skills, abilities) that manifest themselves directly in activity (primarily educational) are subjected to reflection much less often. At the same time, however, the perception and evaluation of the student's subjective properties can also influence the perception of their personal qualities, which is related to the peculiarities of stereotyping the student's perception, when the teacher's opinion about student as the subject of educational activity is the basis for characterizing them as a person. In the event of a discrepancy between the teacher's opinions about the student and the actual facts of the behavior of this student, and also, if the educational effects applied by the teacher are ineffective, the need arises for a non-standard approach to the student, which requires a deep reflection of their personal properties (value orientations, motives, characterological features, etc.). At the same time, the teacher analyzes the goals and motivations of the student's behavior, seeks to overcome the stereotypes of social perception and the negative attitudes that have formed in them towards the student. Dialectical understanding is achieved through various methods of reflection:

- Highlight the causes of phenomena,
- Perception of personality in different time slices,
- Development forecast,
- Doubt, analysis of results,
- The promotion of new problems of education, etc.

In the process of exercise, such techniques become reflexive skills. Socially-perceptive reflection exercises the function of regulating pedagogical communication in conditions of disagreement between strategies (goals and basic means of education aimed at securing the next stage of development) and tactics (taking into account the operationally current information about the manifestations of student properties and conditions) of pedagogical influence. The lack of a strategy when the teacher acts only on the basis of the current situation and evaluating it on the basis of a particular act of the student without taking into account the totality of the properties of their personality often leads to conflict with the students. Conversely, foreseeing the student's actions in a variety of psychological and pedagogical situations allows the teacher to coordinate the strategy with tactical methods of pedagogical influence aimed at personal development.

Communicative reflection consists in the comprehension by the subject of how it is perceived, evaluated, others refer to it (“I am the eyes of others”). For the teacher, the most important others are, first of all, students, as well as colleagues, school administration, parents of students. This type of reflection is included in the structure of the professional self-awareness of the teacher, realized in the form of “Reflective Self.” Some features of communicative reflection have been experimentally established. In particular, teachers tend to overestimate the students’ perceived opinion about their communicative qualities and underestimate the students’ opinion about their didactic skills and intellectual-volitional qualities. With the increase in the length of pedagogical experience and the level of pedagogical skill, the accuracy of forecasts increases [2]. In general, the “Reflexive Self” of the teacher performs a regulative function, since the information contained in it about the degree of effectiveness of one’s own activity is constantly compared with other components of professional self-awareness (“actual self” and “ideal self”), which, ultimately, to its reorganization, raising to a new, higher level. The adequacy of communicative reflection affects the regulation of relationships with students and the style of pedagogical activity. With the adequacy of communicative reflection, the teacher’s self-esteem and evaluation by the students achieve a high level of mutual understanding with them under the democratic style of relations. When, with a high level of communicative reflection, teacher’s self-esteem does not coincide with the opinion of students about them, the teacher tends toward an authoritarian style of relations. With a reduced need for the teacher to know the opinions of students about them, the presence of positive communicative traits (kindness, lack of memory, the ability to communicate with students, democracy in communicating with them) and adequate self-esteem, the teacher is inclined to a liberal style of relations. Teachers with low adequacy of self-esteem and communicative reflection do not know how to communicate with children, gravitate toward an authoritarian or situational relationship style. The degree of adequacy of communicative reflection of teachers influences the formation of their personal reflection, that is, to comprehend their own consciousness and their actions of self-knowledge. In turn, personal reflection (“Actual Self”) as a component of professional self-knowledge, based on communicative reflection (“Reflective Self”) has a significant impact on the regulation of pedagogical activity.

With the adequacy of communicative reflection, the teacher’s self-esteem and evaluation by the students achieve a high level of mutual understanding with them under the democratic style of relations. When, with a high level of communicative reflection, teacher’s self-esteem does not coincide with the opinion of students about them, the teacher tends toward an authoritarian style of relations. With a reduced need for the teacher to know the opinions of students about him, the presence of positive communicative traits (kindness, lack of memory, the ability to communicate with students, democracy in communicating with them) and adequate self-esteem, the teacher is inclined to a liberal style of relations. Teachers with low adequacy of self-esteem and communicative reflection do not know how to communicate with children, gravitate toward an authoritarian or situational relationship style. The degree of adequacy of communicative reflection of teachers influences the formation of their personal reflection, that is, to comprehend their own consciousness and their actions of self-knowledge. In turn, personal reflection («Actual Self») as a component of professional self-knowledge, based on communicative reflection («Reflective Self»), has a significant impact on the regulation of pedagogical activity. All kinds of reflexive processes are realized at various levels: behavioral, affective, gnostic. For pedagogical reflection (communicative and personal), the behavioral level is characterized by the reflection and rethinking of the external manifestations of the human psyche, the facts of behavior and activity, both from the point of view of the subject them self and from the point of view of his/her perception by other people. On the affective level, the subject not only emotionally evaluates their behavior, but also predicts the emotional attitude of other people to subject. Gnostic, the highest level of development of reflection, manifests itself in the process of mediated self-understanding, based on the representation of the

subject about how others understand it. This process is based on logical thinking, interpretation and generalization, both their own actions and the motives of their behavior. In general, the development of communicative and personal reflection, according to V.A. Krivosheyev, has the following features:

- 1) as the length of the teaching experience increases, the teacher raises the logical level of reflection (due to the lowering of the emotional level indicators);
- 2) the volume of reflexive signs increases and their manifestations increase;
- 3) the initial stages of reflection are determined by status-role relationships in the pedagogical unit (in students), later stages - by the really established relations of teachers with students and other reference groups;
- 4) the ratio of reflexive positive and negative qualities becomes more flexible and dynamic [3].

It is established that the teacher's personal and communicative reflection is carried out with the help of typical for all types of reflexion of techniques: the statement of the assumption about the presence of certain qualities, motives, correct and erroneous actions ("possible", "maybe", "in my opinion", "It should be assumed", etc.) or what pupils can think of them; Doubts ("I doubt", "I'm not sure", etc.), questions (to myself); Setting for changing behavior and attitudes with students ("you have to be more demanding"), etc. At the same time, for communicative reflection, the most frequent method of reflexion is the assumption, and for personal reflection - the manifestation of certainty, which is due to the fact that in self-assessment the subject is more than at reasoning for another person, I am sure of the correctness of my opinion.

The importance of the development of reflective abilities of the individual are in accordance with the self-regulation of the individual, the implied regulation of their relations with the outside world, the preservation, development and maintenance of their holistic "I". The development of reflective ability occurs at all stages of self-regulation, in the process in which thinking and activity change, as well as changes that are constantly changing and developing intellectual, emotional, volitional aspects of personality [4].

A high level of reflection is not available to all teachers, which indicates the need to study and diagnose reflexive abilities, as well as the development of reflexive culture and reflexive competence. To develop reflexive abilities, special methods are needed that optimize this complex process.

Requirements for the level of training of teaching staff are increasing every year. Today the teacher's professionalism is expressed in their competence (competence from Latin - appropriate, capable), which allows them to effectively carry out individual activities. It is no longer necessary to simply manufacture, but to develop new, creative approaches, as well as constant self-development, both professionally and personally.

Reflexive competence is an indispensable condition for further training, pedagogical skill of teaching staff. This is a relatively new concept within the framework of reflexive psychology, which is a complex formation, since a subject can reflect on different grounds corresponding to the above types of reflection. Reflexive competence is a professional personality that allows the most effective and adequate implementation of reflexive processes, which ensures the process of development and self-development, contributes to a creative approach to professional activity, to achieving its maximum efficiency and effectiveness.

Reflexive culture is characterized by the following features:

- the person's readiness and ability to think creatively and overcome problem-conflict situations;
- the ability to acquire new meanings and values;
- the ability to adapt in unusual interpersonal topics of relations;
- the ability to set and solve extraordinary practical problems.

In order to develop a reflexive culture, one should:

- Develop students' ability to "stop" their activities and "get up" over their own activities;
- develop the ability to highlight the main moments of one's own and others' activities as a whole;

- develop the ability to objectify activity, i.e. translate from the language of immediate impressions and representations in the language of general provisions, principles, and schemes.

The system-forming component in the preparation of a competitive, competent professional is the ability of reflexive skills in accordance with the level from the lowest to the highest - from “phenomenological” or “subject” to “axiological” or “systemic”. So, M.N.Demidko refers to the reflexive skills group that provide a reflexive-axiological component of the creative activity of specialists [5]. The author describes reflexive skills in accordance with activities presented in the form of the following elements: the goal - the way - the result. Each structural element of activity provides support for reflexive skills.

Structure of activity

Reflective skills

Purpose of activity: Evaluate the requirements for the ideal (norm) from axiological positions; Assessment of the goal on the basis of diagnosis - analysis - forecast; Correct the goal in accordance with the value requirements for activities

Ways of action: Evaluate the logical path of activity; evaluate the logical possibilities of activity; show readiness to review your actions

Result of activity: Evaluate the effectiveness of its activities; forecast the final result of their activities; evaluate the significance of the activity, based on internal and external quality criteria; take responsibility for your activities

A.A.Rehan is talking about reflexive perceptual skills [6]. They, in his words, constitute an organic complex: to learn their own individual psychological characteristics, to assess their mental state, and to realize a multifaceted perception and adequate knowledge of the student’s personality. Like any skill in general, they are based on a system of knowledge (regularities and mechanisms of interpersonal cognition and reflection) and some skills, in this case reflexive-perceptual skills. The formation of reflexive skills is possible through the following system of means:

-organization of educational material on the basis of inductive and deductive theory, as well as using methods of cognition;

-application of appropriate teaching technologies;

- selection of a set of special tasks for the development of reflection.

Formation of reflective skills of the individual is established on the following levels:

1. nominative (interpretation of behavior is replaced by description, retelling, nomination of actions and impressions);

2. “fatal” (“external” interpretation);

3. “distorted” (distorted perception and interpretation by the subject of one’s own actions and behavior of other people, negation of the possibility of another interpretation);

4. “looped” (the interpretation is monotonous in the types and themes of reflection, the increased content of interpersonal reflection);

5. passive-adequate (own psychological interpretation, it is adequate, not leading to the formation of an adequate action, the knowledge of their own weaknesses does not give rise to overcome them);

6. constructive (a harmonious combination of reflection directed at oneself and others, generating creative self-realization of the person) [7].

The directions of formation and development of the reflective skills of a teacher can be:

-formation of ideas about reflection and reflexive abilities;

-development of reflexive skills in pedagogical practice on the basis of self-analysis, self-diagnosis and self-correction of one’s own professional activity;

- Creation of own system of formation of reflexive skills among students and corresponding reorganization of educational process.

The use of technologies for organizing reflexive activities in pedagogical activity allows the teacher to: analyze and evaluate the activity of students from different positions; their activities in terms of students; To determine new directions in the organization of effective interaction in training sessions with the aim of including students themselves in active work.

There are four main components of professional self-awareness:

1. “actual self” - how the teacher sees and assesses themselves at the present time;
2. “retrospective self” - how the teacher sees and assesses themselves in relation to the initial stages of work in the school;
3. “ideal self” - whatever the teacher would like to be and become;
4. “Reflexive I” - how, from the point of view of the teacher, it is considered and evaluated by representatives of the professional environment (colleagues, students, director, head teacher) [8].

“Reflective Self” is a social perspective in the self-awareness of the teacher or the scale of the professional environment in personality, which ensures the objectivity of self-evaluations and the identity of self-representations.

During the modernization of education a priority in the structure of professional-pedagogical activity becomes instructional design as a multifunctional activity, naturally arising in connection with the need to change and is being built as an intelligent, value predefined conditions that can guide the development of the converted objects. Design in education, carried out on the basis of the professional pedagogical reflection - is the process of designing forms of interaction of teachers and students, new technology and content of education, methods and technologies for teaching activities and thinking.

V.A. Slastenin [9] rightly asserts that the content of reflection is different at different stages of pedagogical activity. Thus, in designing activity of teachers the content of each subsequent phase of reflection is determined by its result in the previous stage.

Conclusion. Reflection is the basis of teaching design in all its phases: from aiming goal to analysis and results that can be presented because of the following chains: the purpose of pedagogical activity - reflexive analysis of the situation - the choice, design and construction of teacher's activities based on reflection on the adequacy of the funds set goal. The implementation of the project is a reflection on the differentiation of the project and the implementation (goal and result). Following the chosen logic, one should probably speak reflective-project activities of the teacher [10] as a necessary condition for the successful implementation of the tasks of modernization of general education as reflexive-project activity allows not only the teacher to realize professional activities, but also promotes the growth of self-teaching. The development of reflexive project skills allows the teacher not only to realize their professional activity, but also to make the transition of their “response” position to the position of “self-organization”. They learn how to determine the limits of knowledge (ignorance) and independently find conditions for overcoming own limitations, thereby increasing their professional competence.

References

- 1 Gluhanyuk N.S. Psychological Basics Of development of Teacher as Subject professionalization dis. Doctor. psycho. scien./ H. C. Gluhanyuk. - Yekaterinburg, 2001. - 297 p.
- 2 The Big Russian Encyclopaedic Dictionary (Moscow, 2003).
- 3 Kashapov M. M. Psychology of Professional Pedagogical thinking (methodology, theory and practice). (Publishinghouse - in «TheInstitutePsihologiiRAN», Moscow, 2003. S. 143) .
- 4 Moon J.A. Reflection in learning and professional development: theory and practice. (Kogan Page London, 1999).
- 5 Kurakbaev B.C. Reflexive approach to the methodical preparation of a foreign language teacher. // Bulletin of PSU of Toraigyrov, 2009. - № 3. s. 94-106.

- 6 Eliseev V.K. Formation and development of reflective culture of the teacher to subject of pedagogical activity: Author. (Moscow, 2005, 42 p.).
- 7 Bizyaeva A. A. Reflective Processes at Consciousness and Activities teacher: Dis ... Cand. psychol. Sciences. (Novorossisk, 1999. 305 p.).
- 8 Kulyutkin Yu. H. Humanization as subject Pedagogical reflection / Teacher and New Landmarks education. (1997. 207 p.).
- 9 Granovskaya RM, Krizhanskaya Yu. C. Creation and Overcoming stereotypes. (OMS. St. Petersburg, 1994, 157 p.).

А.К. Оспанова, Г.Д. Турдыгылова, А.М. Бакенова

Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті, Қазақстан

Шетел тілі мұғалімдерінің рефлексивті қабілеттіліктерін даму

Андатпа. Мақалада болашақ шетел тілі мұғалімдерінің рефлексия қабілеттіліктерінің даму жолдары қарастырылады. Мақала ағылшын тілі мұғалімдерінің рефлексиялық ойлау дағдыларын дамыту мәселесіне арналған. Ағылшын тілін оқыту әдістемесінің негізгі мәселесі: коммуникативтік, педагогикалық көріністі дамыту қарастырылған. Рефлексия әдістерінің толық сипаттамасы, коммуникативті рефлексияны дамыту, студенттердің коммуникативтік қасиеттері туралы күтілетін пікірін асыра бағалау үрдісі және студенттердің дидактикалық дағдылары мен интеллектуалды қасиеттері туралы күтілетін пікірін төмендету толық берілген. Рефлексиялық түсініктердің мәнін және құрылымын, рефлексиялық ойлауды, рефлексиялық мәдениетті және де алдыңғы ғалымдардың жұмыстарын саралай келе, авторлар шетел тілі мұғалімінің рефлексия қабілеттілігі жоғары деңгейде болуын анықтайды. Шетел тілдерін оқытуда рефлексілік ойлау функцияларын анықтау, орта мектептің оқушыларының дамуының түрлі деңгейлерінде рефлексорлық процестерді жіктеу бойынша талдау жүргізілді.

Түйін сөздер: рефлексия, тілдік дайындық, ағылшын тілі, даму, рефлексиялық мәдениет.

А.К. Оспанова, Г.Д. Турдыгылова, А.М. Бакенова

Қарағанды мемлекеттік университеті им. Е.А. Бөкетов, Қарағанда, Қазақстан

Развитие рефлексивных умений учителей иностранных языков

Аннотация. В статье рассматриваются пути развития рефлексии будущих учителей иностранного языка в педагогическом контексте. Статья посвящена проблеме развития навыков рефлексного мышления учителей английского языка. Раскрывается основная проблема методик преподавания английского языка: развития коммуникативной, педагогической рефлексии. Дается полное описание методов рефлексий, об развитии коммуникативной рефлексии, склонность переоценивать предполагаемое мнение учащихся об их коммуникативных качествах и недооценивать предполагаемое мнение учеников об их дидактических умениях и интеллектуально-волевых качествах. Проанализировав сущность и структуру понятия рефлексия, рефлексное мышление, рефлексная культура, а также множество работ предшествующих ученых, авторы разъясняют важность и необходимость развития рефлексивных умений будущих учителей. Проведены анализ по определению функций рефлексного мышления в обучении иностранным языкам, классификации рефлексных процессов на разных уровнях развития у учеников средних школ.

Ключевые слова: рефлексия, обучение языку, английского язык, развитие, рефлексивная культура.

Сведения об авторах:

Оспанова А.К. - магистр педагогических наук, старший преподаватель кафедры английского языка и лингводидактики КарГУ имени Е.А.Букетова, Караганда, Казахстан.

Турдыгулова Г. Д. - магистр педагогических наук, старший преподаватель кафедры английского языка и лингводидактики КарГУ имени Е.А.Букетова, Караганда, Казахстан.

Бакенова А.М. - магистр педагогических наук, старший преподаватель кафедры английского языка и лингводидактики КарГУ имени Е.А.Букетова, Караганда, Казахстан.

Ospanova A.K. - Master of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of English Language and Linguodidactics of the Karaganda State University named after EA Buketov, Karaganda, Kazakhstan.

Turdygulova G.D. - master of pedagogical sciences, senior lecturer of the English language and linguodidactics chair of the Karaganda State University named after EA Buketov, Karaganda, Kazakhstan.

Bakenova A. M. - master of pedagogical sciences, senior lecturer of the English language and linguodidactics chair of the Karaganda State University named after EA Buketov, Karaganda, Kazakhstan.

XFTAP 16. 01. 09

Р. Тұрысбек

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Ұлттық тіл табиғаты: әліпби мәні мен эволюциясы

(Латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің тарихы мен даму үрдістері туралы)

Аңдатпа. Қазақ тілін латын жазуына көшіру қоғамда қолдаумен қатар қызу талқылау, әркім көзқарас, алуан пікірталастар тудырды. Жұмыс тобы, мамандар бақылау-пысықтау, талдау мен талқылаулар жасады. Кемшіліктер де байқалды. Негізсіз әріп, кірме дыбыстар мен ноқаттар көбейді. Артық таңба, апостроф, диграф төңірегінде де пікірталастар өріс алды. Оқып-жазу, үйрену мен үйрету, танып-түсіну қиындық туғызды. Осының негізінде жұмыс тобы, біліми-ғылыми сала өкілдері, IT мамандары мен сарапшылар жұмыла еңбек етті. Нәтижесінде, ҚР Призентінің «Қазақ тілі әліпбиін кириллицадан латын графикасына көшіру туралы» Жарлығына (26. 10. 2017) өзгеріс енгізіліп, жаңа редакциясы қалың көпшілікке ұсынылды (19. 2. 2017).

Алайда, Әліпби мәселесі, «бір таңба-бір дыбыс» жүйесі оп-оңай жүзеге аса салмайды. Жазу-сызуға, оқып-үйрену мен үйрету ісіне кедергі келтіріп, қиындық туғызатын тұстар соңғы нұсқаға қатысты Жарлық пен өзгерістен де көрініс берді (19. 2. 2018). Әлемдік тәжірибе мен тіл заңдылығын ескеру қажеттілігі айқын аңғарылды.

Түйін сөздер: Латын графикасы, тіл, әлемдік тәжірибе, үйрену, салыстыру, ұлттық руханият.

Кіріспе. Ұлттық тіл – халық қазынасы, ел мерейі. Ел тарихының арғы арналарынан бүгінге жеткен асыл мұрасы, ақыл - парасат мәйегі, ой өрімі, сөз сарасы. Ұлт тарихының арғы-бергі кезеңдеріне қарасақ, даму үрдістеріне мән берсек, әсіресе руханият әлемінде – көне түркі тілі, араб, латын, кирилица сынды жазу үлгілері орын алып, жүзеге асқаны анық.

Осы реттен келгенде, ұлттық кодтың басты белгісі, руханияттың асыл өзегі – әліпби екені айқын аңғарылады. Ол – ұлттық таңбадан, дыбыстар жүйесінен, ой мен сөз үйлесімінен, жазудан терең танылады.

Ақиқатында, жазу – адамзаттың құндылықтар қатарына жатады. Өркениет өзегі, жаңару мен жаңғырудың да көрінісі болып табылады.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. **Журналдың мақсаты.** Әдебиеттану және тілтану саласындағы ғылыми зерттеу нәтижелерін, филология ғылымының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиет саласындағы оқыту әдістемесін, ғылыми конференцияның мағыналы материалдарын, библиографиялық шолу мен сыни тақырыптағы ғылыми құндылығы бар, мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. **Журналда мақала жариялаушы автор** мақаланың қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет) және **vest_phil@enu.kz** электрондық пошталарына **Word** форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. **Мақаланың көлемі** 8 беттен кем болмауы және 16 беттен аспауға тиіс.

5. **Мақаланың құрылымы:** (қағаз беті - **A4**, кітап сұлбасында, беттеу жолы бар жағынан – 20 мм. Шрифт: **Times New Roman** - нұсқасында, әріптің көлемі (кегель) - **14**);

6. **XҒТАР** <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында, қою кіші әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс істейтін болса, онда әр автордың жұмыс орны қасында курсивпен жазылуы керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың **E-mail-ы** – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аңдатпа - 100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (**кіріспесі, мақаланың мақсаты мен міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері, нәтижелері мен талқылаулары, қорытындысы**) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер (6-8 сөз немесе сөз тіркесі) - Түйін сөздер мақала мазмұнын ашатын, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы көп кездесетін сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – жола-ралық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады. Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 253 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 182 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі.

Әдебиеттер тізімінде кітаптың жалпы бет көлемі көрсетіледі.

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекен-жайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде толтырылады.

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді. Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторларға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. Рецензент **жарамсыз** деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. Төлем көлемі 2018 жылға ЕҰУ қызметкерлері үшін 4500 тенге және басқа ұйым қызметкерлеріне 5500 тенге болып белгіленді.

Реквизиттер:

РГП ПХВ «Евразийский национальный
Университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«Басылым үшін» (жіберушінің аты-жөні)

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, teaching language methods and literature, the most significant materials of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 408) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

4. **The volume of the article** should not exceed 18 pages (from 6 pages).

5. **Structure of the article** (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

GRNTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s)- in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the «red line» -1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those formulas are numbered, to which the text has references.

All abbreviations, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on the financial support of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication. Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104

«for publication of the full name»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия Филология»

1. **Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающие актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значительные материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. **Автору, желающему опубликовать статью в журнале** необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail **vest_phil@enu.kz**. При этом должно быть строго выдержано соответствие между **Word**-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: Казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. **Объем статьи** не должен превышать 16 страниц (от 8 страниц).

5. **Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

ГРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева МОН РК
Столичный филиал АО «Цеснабанка»
КБЕ 16
БИН 010140003594
БИК TSES KZ KA
Счет в кодировке IBAN –
KZ 91998 BTV 0000003104
«за публикацию ФИО»

Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template

XFTAP 17.09.91; 17.07.31

А.Ж. Шәріп

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: amantay_sh@hotmail.com)*

Хүсейін Жавид және XX ғасыр басындағы қазақ поэзиясы: рухани ізденістер мен көркемдік ерекшеліктер

Андатпа. XX ғасыр басында түркі халықтарының рухани өміріне белсене атсалысқан алдыңғы қатарлы қаламгерлер шоғыры кейінгі ұрпаққа бай әдеби мұра қалдырды. Солардың бірі – «Шығыстың Шекспирі» атанған эзербайжан ақыны, драматургы Хүсейін Жавид. Өкінішке қарай, оның шығармалары қазақ оқырманына бейтаныс болып келеді. Мұның негізгі себебі – өзара аударма тәжірибесінің жүйелі түрде жолға қойылмағандығы және қазақ-эзербайжан әдеби байланыстарын ғылыми тұрғыдан зерттеудің осы уақытқа дейін жеткілікті дәрежеде қолға алынбағандығы. Сондықтан бұл бағытта әдебиеттанушылардың алдында тың мақсаттар пен міндеттер тұр. Негізінен Низами Гәнжәуи, Абай Құнанбаев, Мырза-Фәтәли Ахундзадә секілді классиктері шығармаларынан ғана азды-көпті хабардар екі халықтың арғы-бергі әдебиетіндегі құбылыстарды ең алдымен салыстырмалы-тарихи әдіс тұрғысынан таразылау қажет. Бұл мақалада Хүсейін Жавидтің өлеңдеріндегі романтизм оның өзімен замандас қазақ ақындарының (М.Жұмабаев, М.Дулатов, С.Торайғыров, Б.Күлеев) поэзиясындағы ұқсас сарындармен ұштастыра қарастырылып, екі ел әдебиеті дамуының сол кезеңіндегі идеялық-көркемдік ізденістер көп ретте ортақ мәдени-рухани арнадан бастау алғандығы нақты мысалдармен дәлелденеді.

Түйін сөздер: ұлттық поэзия, әдеби байланыстар, романтизм, Батыс-Шығыс, адамгершілік мұраттар, түрікшілдік сарындары.

Мақала мәтінінде төмендегі бөлімдер қамтылуы қажет:

- кіріспесі,
- мақаланың мақсаты мен міндеті,
- қарастырылып отырған сұрақтың зерттеу әдістері,
- нәтижелер мен талқылаулары,
- қорытынды, шешімі.

Әдебиет тізімі

- 1 Жұмабаев М. Шығармалары: Өлеңдер, поэмалар. / М. Жұмабаев – Алматы: Жазушы, 1989. – 448 б.
- 2 Күлеев Б. Айтшы, ақ қайың. / Б. Күлеев – Алматы: Жазушы, 1969. – 324 б.
- 3 Мамедова С. Г. Джавид и романтическая свобода // Актуальные вопросы теории и практики филологических исследований. Матер. межд. науч.-прак. конф., 25-26 марта 2011 г. / С.Г. Мамедова // – Пенза-Москва-Решт: Научно-издательский центр «Социосфера», 2011. – С. 348-352.
- 4 Джафаров М. Гусейн Джавид. / М. Джафаров – Баку: Элм, 1982. – 194 с.
- 5 Торайғыров С. Екі томдық шығармалар жинағы. – Т.І. / С. Торайғыров – Алматы: Ғылым, 1993. – 280 б.
- 6 Mərdanova S.M. Hüseyn Cavidin «Azər» poemasında lirik ricətlər // Bakı universitetinin xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. / S.M. Mərdanova // – 2010. №3. – P. 49.
- 7 Мұқанов С. XX ғасырдағы қазақ әдебиеті. 1-бөлім (Ұлтшылдық, байшылдық дәуірі) // Классикалық зерттеулер: Көп томдық. Т. 7. / С. Мұқанов // – Алматы: Әдебиет әлемі, 2012. – 420 б.
- 8 Akimova E. Hüseyn Cavid lirikasında dekadans // 525-ci qəzet. - 2013. -13 aprel. № 64. - P. 24.
- 9 Дулатұлы М. Бес томдық шығармалар жинағы. Т.І. / М. Дулатов – Алматы: Мектеп, 2002. – 368 б.
- 10 Пашазаде И. Поэтические особенности русских переводов произведений Гусейн Джавида.

/ И. Пашазаде – Баку: Огуз Ели, 2013.- с. 192.

А.Ж. Шарип

Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Гусейн Джавид и казахская поэзия начала XX века: духовные искания и художественные особенности

Аннотация. Великолепная плеяда деятелей пера, принимавших активное участие в духовной жизни тюркских народов начала XX века, оставила будущим поколениям богатое литературное наследие. Одним из них является азербайджанский поэт и драматург Гусейн Джавид, прославившийся как «Восточный Шекспир». К сожалению, его произведения до сих пор неведомы казахскому читателю. Главная причина этого заключается в отсутствии постоянного взаимного сотрудничества в сфере художественного перевода и недостатке по сей день научных исследований о казахско-азербайджанских литературных связях. Поэтому в этом направлении перед литературоведами ставятся новые цели и задачи. Художественные явления, имевшие место в разные периоды развития литературы обоих народов, которые главным образом более или менее знакомы с произведениями классиков Низами Гянджеви, Абая Кунанбаева, Мирза-Фатали Ахундзаде, в первую очередь следует рассматривать с точки зрения сравнительно-исторического метода. В этой статье романтизм в стихах Гусейна Джавида анализируется в сочетании со схожими мотивами в поэзии его современников – казахских поэтов М.Жумабаева, М.Дулатова, С.Торайгырова, Б.Кулеева и на конкретных примерах раскрываются во многом превалирующие общие культурно-духовные источники в их идейно-художественных исканиях.

Ключевые слова: национальная поэзия, литературные связи, романтизм, Запад-Восток, гуманистические идеалы, тюркские мотивы.

A.Zh. Sharip

L.N. Gumilev Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Hussain Jawid and Kazakh poetry of early 20th century: spiritual quest and artistic features

Abstract. At the beginning of the twentieth century a number of leading writers, actively participating in the spiritual life of the Turkic peoples, left rich literary heritage in subsequent generations. One of them is Hussain Jawid, the Azerbaijan poet and playwright, the “East Shakespeare”. Unfortunately, his works are unfamiliar to the Kazakh reader. The main reason for this is the systematic mismatch of interpreting practices and the lack of scientific research on the Kazakh-Azerbaijan literary relations. That’s why literary critics have a lot of new goals and objectives. The phenomena in the literature of the two peoples, mainly known only by classics such as Nizami Ganzhauī, Abai Kunanbayev, Myrza-Fatali Akhundzade, should be firstly compared to the comparative-historical method. In this article, romanticism in the poems of Hussain Jawid, in conjunction with contemporary Kazakh poets (M. Zhumabayev, M. Dulatov, S.Toraigyrov, B.Kuleev), is ideologically-artistic in that period of the development of the literature of both countries, from the canal is proved by concrete examples.

Keywords: national poetry, literary relations, romanticism, West-East, moral ideals, Turkic motifs.

References

1 Zhumabaev M. Shygarmalary: Olender, poehmalar, kara sozder [Works: poems, poetries, proses] (Zhazushy, Almaty, 1989. 448 p.). [in Kazakh]

- 2 Kuleev B. Ajtshy, ak kajyn [Say, white birch] (Zhazushy, Almaty, 1969. 324 p.). [in Kazakh]
- 3 Mamedova S. G.Zhavid i romanticheskaya svoboda [Jawid and romantic freedom]. Aktual'nye voprosy teorii i praktiki filologicheskikh issledovanij. Mater. mezhdunar. nauch.-prak. konf., 25-26 marta 2011 g. [International scientific and practical conference on topical issues of theory and practice of philological research]. Penza – Moskow – Resht, 2011. – pp.348-352. [in Russian]
- 4 Dzhafarov M. Gusejn Dzhavid [Hussain Jawid] (Elm, Baku, 1982. 194 p.). [in Russian]
- 5 Torajgyrov S. Eki tomdyk shygarmalar zhinagy. T.1 [The collection of works in two volumes. T.1.] (Gylm, Almaty, 1993. 280 p.). [in Kazakh]
- 6 Mardanova S. Khusejn Dzhavidyn «Azer» poehmasynda lirik ridzhatlar [Lyric motives in the poem «Azer» Hussain Jawid], Baky universitesinin khabarlary. Khumanitar ehlmalar seriyasy [Bulletin of Baku University. Series of Humanities], 3, - p. 43-49 (2010). [in Azerbaijan]
- 7 Mukanov S. XX gasyrdagy kazakh adebieti.1-bolim (Ultshyldyk, bajshyldyk dauiri) [Kazakh literature in the beginning of the 20th century. Part 1 (Nationalism, Bourgeoisie)], Klassikalyk zertteuler: Kop tomdyk. - T.7 [Classic research: multi-volume] (Adabiet alemi, Almaty, 2002).
- 8 Akimova E. Khusejn Dzhavid lirikasynda dekadans [Decadence in the lyrics of Hussain Jawid]. 525-dzhi gazet. - 2013. - 13 aprel. №64. S.24.
- 9 Dulatuly M. Bes tomdyk shygarmalar zhinagy. - T.1. [The collection of works in five volumes. Volume 1]. (Mektep, Almaty, 2002). [in Kazakh]
- 10 Pashazade I. Poeticheskie osobennosti russkikh perevodov proizvedenij Gusejn Dzhavida [Poetic features of Russian translations of Hussain Jawid's works] (Oguz Eli, Baku, 2011) [in Russian]

Автор туралы мәлімет:

Амантай Шәріп - филология ғылымдарының докторы, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. Астана, Қазақстан.

Amantai Sharip - Doctor of Philology, professor L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
-2018. - 2 (123). - Астана: ЕҰУ. 197-б.
Шартты б.т. - 23.0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қ., Қ.Сәтпаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды